Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

26 643 **Informatie- en communicatietechnologie (ICT)**

33 009 **Innovatiebeleid**

Nr. 1545 **BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 juli 2026

In de beantwoording van het verslag van het schriftelijk overleg van 10 april 2026 is toegezegd de Eerste en Tweede Kamer voor de zomer te informeren over het mogelijke voornemen om de subsidierelatie met ECP in 2027 voort te zetten.[1] Met deze brief kom ik tegemoet aan deze toezegging.

Introductie

Sinds de oprichting in 1998 door het toenmalige Ministerie van Economische Zaken en VNO-NCW, verricht ECP een breed scala aan activiteiten om een betere digitale samenleving te realiseren. Vanuit inhoudelijk perspectief ziet EZK ECP nog altijd als een waardevolle ondersteuning bij het voorbereiden en realiseren van beleid en het opzetten van betekenisvolle publiek-private samenwerkingen. Als neutraal platform voor het bedrijfsleven, overheid en maatschappelijke organisaties speelt ECP een belangrijke rol in de visievorming op Nederland als informatiesamenleving.

Unieke karakter activiteiten en rol ECP

ECP heeft een unieke positie als onafhankelijk platform met zowel private als publieke deelnemers. Deze deelnemers zijn zowel leveranciers als afnemers, zowel bedrijfsleven als consumentenorganisaties, en zowel wetenschap als de praktijk. Sommige deelnemers komen voor technische beleidsoplossingen, anderen komen voor het maatschappelijke debat rondom privacy. Door deze heterogene belangen geniet ECP een groot vertrouwen bij partijen. ECP vertegenwoordigt niet de belangen van een specifieke groep, maar het algemene belang. Hiermee kan ECP een neutrale ontmoetingsplaats bieden voor al deze partijen.

[1] Kamerstuk, 2025/2026, 26 643 nr. 1502. Informatie- en communicatietechnologie (ICT) | Tweede Kamer der Staten-Generaal

kst-26643-1545
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

Resultaten

Tegelijkertijd zie ik ook de zorgen die geuit zijn door meerdere Tweede Kamerfracties in het eerdergenoemde schriftelijk overleg. Zo zijn er bijvoorbeeld vragen gesteld over de effectiviteit van de activiteiten van ECP. Over de jaren heen heeft ECP haar rapportage over de opgeleverde resultaten verbeterd, waardoor EZK meer inzicht heeft gekregen in de meerwaarde van ECP voor de beleidsdoelen van EZK. Zoals ook verwoord in de beantwoording van dit schriftelijk overleg ben ik tevreden over de resultaten die de gesubsidieerde activiteiten van ECP hebben opgeleverd over de jaren heen, ter ondersteuning van de beleidsdoelen van EZK.

Overigens blijft mijn ministerie bij ieder project kritisch kijken naar de effectiviteit van de activiteiten en of ECP de geschikte en enige partij is die dergelijke activiteiten kan uitvoeren. Dit heeft er bijvoorbeeld toe geleid dat het ministerie met betrekking tot de Human Capital Agenda, de AI-coalitie, de Blockchaincoalitie en het Anti-Abuse Network de subsidie aan ECP heeft beëindigd: de activiteiten zijn gestopt of andere organisaties voeren deze activiteiten nu uit. De afgelopen jaren is de totale subsidie aan ECP teruggebracht van ca. 7 miljoen euro per jaar naar ca. 3 miljoen per jaar, o.a. in het kader van taakstellingen.

Governance van ECP

Daarnaast zijn er zorgen geuit over een mogelijke (schijn van) belangenverstrengeling tussen ECP en LunaVia, een eigen onderneming van ECP-directieleden. Al vanaf de oprichting heeft ECP ervoor gekozen om geen personeel in dienst te nemen, maar personeelsdiensten in te kopen bij (de voorganger van) LunaVia. Zoals aangegeven in het antwoord op het schriftelijk overleg is deze inkoopovereenkomst eerder beoordeeld door een extern advocatenkantoor. Deze beoordeling gaf het ministerie toen geen aanleiding om verdere stappen te ondernemen. In deze antwoorden is ook aangegeven dat ECP inmiddels zelf versneld stappen zet ten aanzien van de governance structuur, om de (schijn van) belangenverstrengeling weg te nemen.

Op 30 juni jl. ontving ik de bijgevoegde brief van ECP met daarin een samenvatting van de maatregelen die ECP neemt om de (schijn van) belangenverstrengeling weg te nemen. Hieronder zal ik de belangrijkste maatregelen nader toelichten.

Scheiden van (persoonlijke) belangen: nieuwe governance

Een belangrijk onderdeel van de ECP-brief is het verbreken van de huidige afhankelijkheidsrelatie tussen de stichting ECP en LunaVia. De belangrijkste stappen daarin worden genomen per 1 januari 2027, waarbij de huidige ECP-directieleden die betrokken zijn bij LunaVia, niet langer hun rol als ECP-directielid uitoefenen. Ook hebben zij geen andere beslisbevoegde rol binnen ECP. De huidige directieleden zullen in 2027 alleen nog een rol hebben in de overdracht, en geen rol in enige aanbesteding vanuit ECP.

In de nieuwe governancestructuur van ECP zal er een duidelijke scheiding zijn tussen onderaannemers en ECP-sleutelfiguren. De nieuwe ECP-directie zal bijvoorbeeld geen belangen hebben in ondernemingen of andere organisaties die met de stichting ECP samenwerken.

Aanbestedingen inhuur van en inkoop bij derden

Bovendien meldt ECP dat vanwege de afbouw van de samenwerking met LunaVia zij inhuur van en inkoop bij derden in meer gevallen gaat aanbesteden. De lopende overeenkomst met onderaannemer LunaVia wordt daarvoor per 1 juli 2026 beëindigd. Hierdoor kunnen meerdere partijen meedingen, wat bijdraagt aan het tegengaan van de schijn van belangenverstrengeling.

Het bestuur van ECP streeft ernaar om de lopende zaken met LunaVia zo snel mogelijk doch zorgvuldig af te ronden, waarna deze werkzaamheden kunnen worden aanbesteed. Daarom kiest ECP ervoor om dit proces in twee stappen te doen, in 2027 en 2028. Zodoende kan ECP het proces van aanbesteden goed voorbereiden én uitvoeren de kwaliteit van deze aanbestede programma's waarborgen. Voor de goede orde zij vermeld dat LunaVia, net als andere partijen, kan meedingen met de aanbestedingen en daarmee nieuwe opdrachten zou kunnen verwerven bij ECP.

Overgangsperiode

Ik ben van plan om dit transitietraject, met name in de periode waarin de huidige werkzaamheden van LunaVia en ECP nog deels doorloopt, scherp in de gaten te houden. Ik vind het belangrijk dat de voorgenomen plannen zoals verwoord in de brief van ECP aan mijn ministerie, en de onderliggende afspraken tussen LunaVia en ECP, zo snel mogelijk leiden tot een daadwerkelijke, merkbare scherpe scheiding in belangen. Op basis van de gedane toezeggingen en vorderingen tot nu toe ben ik bereid om ECP de gevraagde tijd en ruimte te geven.

Voornemen tot voortzetting subsidie

Het bovenstaande leidt mij tot mijn voornemen om de subsidierelatie met ECP in 2027 voort te zetten. Ten eerste vanwege de unieke positie die ECP heeft. Ten tweede omdat ik tevreden ben met de inhoudelijke resultaten die ECP levert met de activiteiten die ik subsidieer, en daarmee met de effectiviteit van deze subsidie. En tenslotte vind ik dat ECP goede vorderingen maakt om de (schijn van) belangenverstrengeling weg te nemen, zoals hierboven toegelicht. Uit de brief blijkt naar mijn oordeel dat het bestuur van ECP streeft naar een duidelijke scheiding van belangen en effectieve inzet van subsidiemiddelen, en hier concrete uitgewerkte plannen aan heeft gekoppeld.

Planning en proces subsidieverstrekking

In de zomer zullen mijn ministerie en ECP de gesprekken starten over de invulling van de projecten voor het jaar 2027. Naar verwachting komen die in grote lijnen overeen met de projecten in 2026, m.u.v. de ONE Conference, omdat het Nationaal Cybersecurity Centrum (NCSC) deze conferentie gaat organiseren. Daarnaast is het waarschijnlijk dat, vanwege de portefeuilleverdeling tussen de Staatssecretaris van Slagvaardige Overheid en mij, ECP voor enkele digitaliseringsprojecten waarvoor ECP subsidie ontving van BZK, subsidie zal aanvragen bij EZK. In september beoordeelt EZK de concept-subsidieaanvraag, waarna de definitieve aanvraag begin oktober wordt ingediend. Doorgaans volgt de definitieve toekenning in december.

Voorafgaand aan deze toekenning zal ik de Eerste en Tweede Kamer nog nader informeren over dit voornemen, in overeenstemming met de verplichtingen in de Kaderwet EZ-, LVVN- en KGG-subsidies. Daarin zal ik

meer toelichting geven op de voorgenomen bedragen en activiteiten, inclusief de activiteiten waarvoor ECP voorheen subsidie ontving van BZK.

Opties voor een passende subsidievorm

In het schriftelijk overleg is door verschillende fracties gevraagd of een jaarlijkse (maatwerk)subsidie de juiste vorm is voor de activiteiten die ECP uitvoert met EZK-subsidie. De fractie van Groen-Links-PvdA heeft bovendien specifiek gevraagd of een meerjarige subsidievorm is overwogen. Uit een eerste inventarisatie blijkt dat het grootste deel van de door EZK gesubsidieerde activiteiten van ECP, meerjarig loopt. Daaruit volgend zou een meerjarige subsidie geschikt kunnen zijn voor deze onderdelen. Tegelijkertijd hecht ik aan de mogelijkheid om tussentijds bij te kunnen sturen.

Bovendien meldt ECP in hun brief dat het (een deel van het) personeel in dienst wil gaan nemen, en zodoende dergelijke werkzaamheden niet meer inkoopt via een onderaannemer. Om deze stap te zetten, wil ECP in gesprek met hun opdrachtgevers voor een meerjarige solide financiële basis.

Meerjarenkader per 2028 onderzoeken

Dit alles leidt mij tot het voornemen om de mogelijkheid te onderzoeken om de subsidie voor ECP-activiteiten te verlenen middels een meerjarenkader en daarbinnen jaarlijkse verstrekkingen vanaf 2028. Zo'n meerjarenkader bevat het voornemen voor subsidieverlening voor meerdere jaren, met daarin een maximaal subsidiebedrag per jaar, de te volgen procedure voor de jaarlijkse aanvragen en de algemene subsidieverplichtingen. Binnen dat meerjarenkader dient ECP jaarlijks een subsidieaanvraag in waarop een besluit van mij volgt. Dat biedt ECP een betrouwbare financiële basis, waardoor het ook investeringen (bijvoorbeeld in eigen personeel) kan doen met meerjarige zekerheid.

Ik wil vanaf het najaar van 2026 deze optie voor een meerjarig kader verder uitwerken. Ik zal daartoe ook overleg voeren met ECP. Voor de komende periode zal eenmalig nog een eenjarige subsidie worden voorbereid voor het jaar 2027.

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
W.J.M. Aerdts